

Jobb félni és intézkedni

Néhány éve sokan még legyintettek, ha környezetvédelemről esett szó, mondván: Magyarországon, különösen Szegeden, fölfújta téma ez, hol vagyunk — a nagy iparkörzetek, az ottani motorizáció veszélyeitől? Aztán szép lassan szállingózni kezdtek a hazai figyelmeket példákra szóló hírek, majd nyomban megjelentek az intézkedések, a környezetvédelmi törvény és a tanácsi rendeletek. Jobb félni, mint megijedni: napirendre került a környezetvédelem a népfrentbizottságok ülésein, a NEB-nél, a TIT-ben, az MTESZ-ben és tudományos alapossággal vizsgálták környezetünk tisztaságát a Szegedi Akadémiai Bizottság szakbizottságai is.

A NE3

A megye öt városában ellenőrizte a NEB, miként hajtják végre az egyes intézmények a tanácsi rendeletek. Kiderült, hogy sok levegőt szennyező üzem nem jelentette be önként, hogy egészségre ártalmas anyagot ereget a külvilágba. Előfordult, hogy 11 szennyező forrás közül egyet hoztak — a velük nem egy levegőt szívó, távol szélkező — illetékesek tudomására. Sőt, arra is van példa, hogy a 21-ből egyet sem jelentettek be, évekig. Szegeden éppen a példamutatásra hivatott egyetemi intézeteket marasztalták el a levegőszennyezés miatt.

A vízszennyezők háza táján sincs minden rendben. A 28 üzem 30 telephelye közül 11-nek nincs tisztítóberendezése, s csupán 5 szerzett be az előírásoknak megfelelő készüléket.

A városban tartott szemle tapasztalatai szerint a szilárd burkolatú utak tisztítása nem kielégítő, az iszapos porlerakódás eltávolítására nem alkalmas a seprőgép. Sok az úttestbontásból visszamaradt törmelék, a sugárutak, körutak, parkok, gyalogjárdák elhanyagoltak, a földes utak, a nyílt szelvényű csatornák takarításáról senki nem gondoskodik, elszaporodtak az illegális személtároló helyek.

A tanács

A környezetvédelemmel a városi tanács vb is foglalkozott. Úgy ítélte, hogy néhány, tisztaságot érintő kérdésben valóban súlyos a helyzet Szegeden. A belterületi tavak, záportározók, csatornák rendben tartása nagy kívánni valót maga után. Sok a magán- és közületi építkezésből származó törmelék is, nem ott lenne a helyük. (A csatornabírság összege 1974-től 1976-ig megháromszorozódott.) Több millió forintba került például a Holt-Maros mederfőlfújítása: máris a Trabantajtótól kezdve a csirketollig, minden megtalálható a környéken. Szigorúbban lép föl a tanács a légszennyezők ellen. Tavaly mintegy 2 millió 300 ezer forint bírságot szabott ki.

A Város-gazdálkodási Vállalat

Már-már klasszikus mondás a városiakokról: azt már tudják, hogy a villamosra nem lehet felszállni fagyalttal. Mit tesznek, ha jön a sárga csuklós? Eldobják a fagyaltot tölcseréstől — az aszfaltra. Oda lehet? Ezen a szemléleten valóban 180 fokot kell fordítani. Akár az építőanyagot szállító fuvarosokén: a József Attila sugárút és a Nagykörút csomópontján sódér, homok, cement mind megtalálható az úton. A hídon ezeken kívül forgács és szén is tarkítja a képet. Ők maguk nem büntethetik a személtelőket, a szabálysértési eljárásakor pedig tanukat kell állítani...

A személtelőken naponta több mint 700 köbméter szemetet fogadnak, ebből 580 köbmétert a vállalat szállít. Sajnos, olyan összetételű szemét kerül a telepre, amely vonzza a guberalókat. Jelenleg mintegy 20 család él a személtelőpről, örökös gondot okozva az ott dolgozóknak — s kárt saját egészségüknek. A KÖJÁL és a rendőrség fokozott segítségét kéri továbbra is a vállalat.

És a szeméttárolók? A város peremkerületein 13 darab új, négy köbméteres konténert helyeztek el. Nem hinnék, hogy általános lenne a tapasztalat, előfordul: a konténer üres, környékén, tetején díszleg a szemét. A ságváritelepi erdőalján, a csatornaparton „kivirágzott” a háztartási hulladék. A város 361 konténerét 3–4 naponként ürítik.

A Belváros kukaedényeivel is baj van. A régi épületekben nincs részükre tárolóhely, a ház előtt, a lépcsőházban bűzlenek, a nyári hónapokban különösen.

A közterület takarítását a város gondnoksággal készített program alapján végzik, összesen 1 millió 160 ezer négyzetméter területen. Segítségük: a seprőgépek és a locsolók, s egyre kevésbé számíthatnak kézi erőre. Egy város tisztasága nemcsak a takarítóvállalatot, a városlakókat is dicséri.

A KÖJÁL

A jelenlegi szeméttároló illegálisan működik, a megyei KÖJÁL tilalma ellenére. Szennyezi a magasan levő talajvizet, nem felel meg az előírásoknak.

Az IKV

Szemetes a záportározók környéke, a csatornák partja? Hová tegye a külterületen élő a használhatatlan sparhétjét és a korhadó szekrényt? Pesten évente rendeznek díjtalan lomtalanítást, a köztisztasági vállalat elszállítja a használhatatlan holmikat. Szegeden az IKV saját költségén vállalja ezt az új lakótelepeken, de hogy letehesse a szemetet, megfizetik vele a 15 forintot... A város érdekében együttműködésre lenne szükség, s összefogással a Belváros és más területek limlomjait is el lehetne szállítani.

A kereskedelem

Gyakori vád: piszkos az üzletek környéke. Az ELIKER szigorította az ellenőrzést, az üzletvezetőknek körlevelet adtak ki. De mégsem rajtuk múlik minden: a tanács fordítson több pénzt a kulturált környezet propagandájára — kérik a kereskedők. A rendőrség segítsége is elkelne: olykor kocsmává válik az üzletek előtt a járda, nem csoda, ha törött üvegdarabkákká, söröskupakok hevernek szanaszét.

A Centrum a főlöslégessé vált csomagolóhulladékkal nem tud mit kezdeni, a MÈH nem szállítja el, a városgazdálkodási vállalatnak ötször kellene jönnie hente, de csak az „önkéntesek” serege menti meg őket a papíroktól.

Az ipar és a közlekedés

A szegedi vas- és fémmű olvasztóműve szennyezi a levegőt, jelenleg 111 ezer forint bírságot fizet. Remélhetően, nem sokáig, mert 120–130 milliós beruházással új olvasztóművet építenek, nedves porleválasztóval, s a kén-dioxidot is lekötik. A víztisztítás is megoldódik.

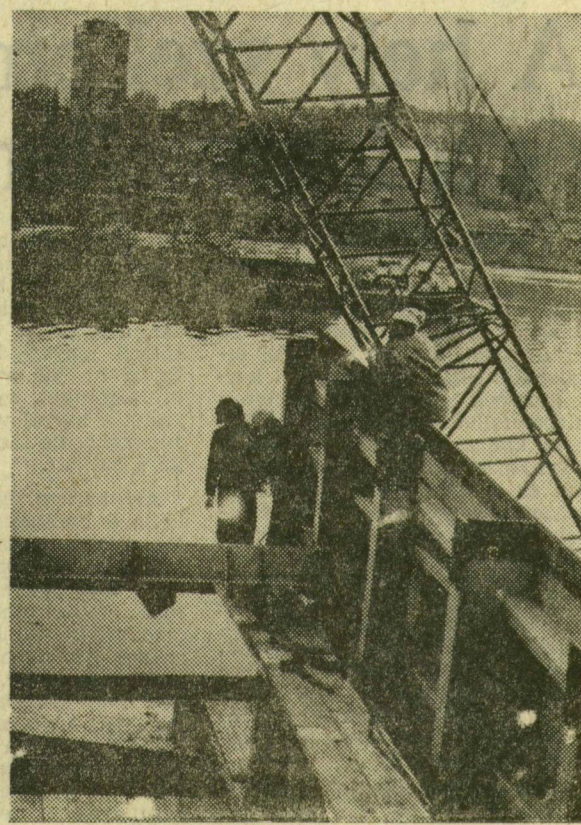
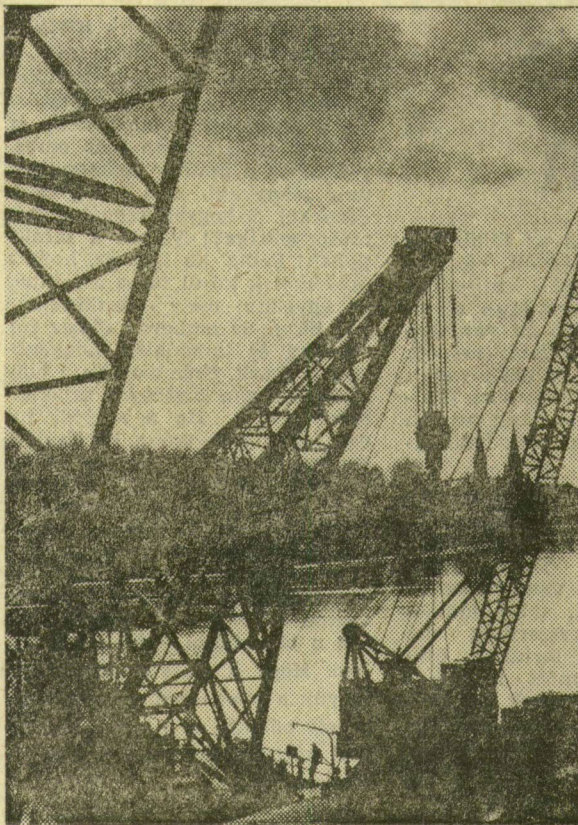
A MÁV egyelőre fizet a vízszennyezésért, a levegőt azonban nem füstöli a központi épület: 1 millió forintot költséggel a széntüzelésről gáztüzelésre tértek át itt is. Rökuson ez 2 és fél millióba kerül. A vágányok mentén sem lesz szürke a levegő: 1983-tól a mezőhegyesi vonalon sem járnak gőzösök.

A Volán a mosóvizet ezután gazdaságosan felhasználja, s ezáltal környezetét sem szennyezi. Az olajiszap elhelyezése azonban gond lesz ezután is.

A közlekedési vállalat a villa mosvágányok hézagait gumibitu mennel tömítette, így nem por a csukló ok belseje. Telepük környékén korábban panaszra adott okot a kábelégetés, ezután emiatt nem éri szó a ház elejét.

★
Egészségünket, jövőnket védjük, ha óvjuk környezetünk: vizünk, levegőnk, földünk tisztaságát. Ha elmulasztjuk, utódainknak minden oka meglesz a félelemre.

CHIKÁN ÁGNES

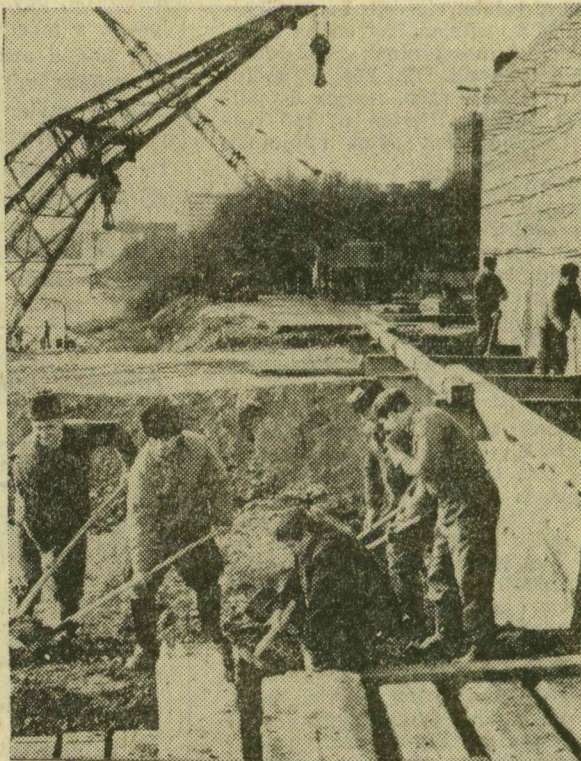
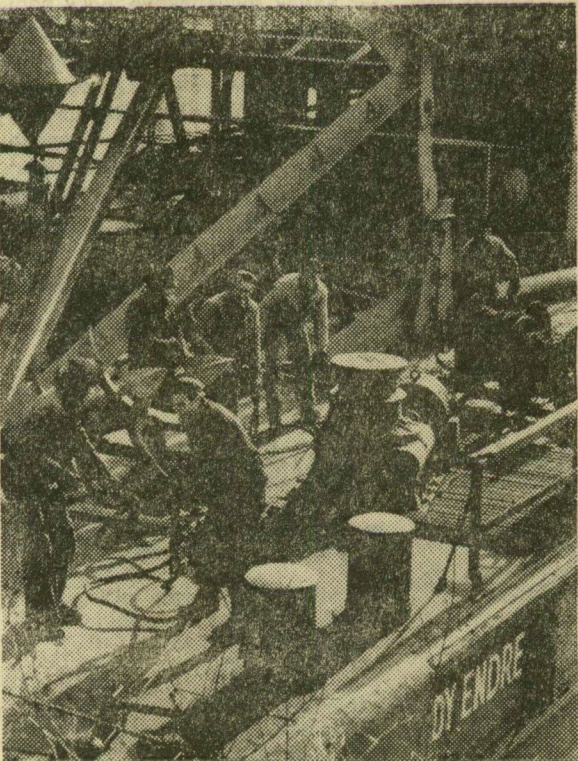
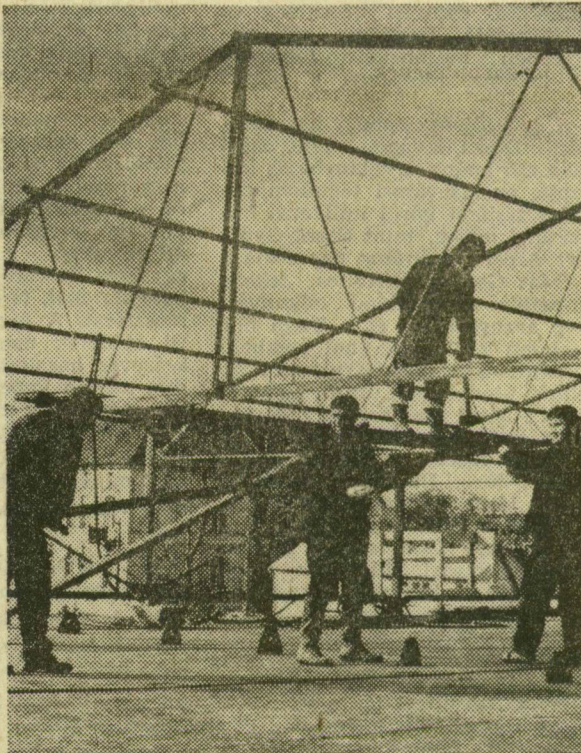
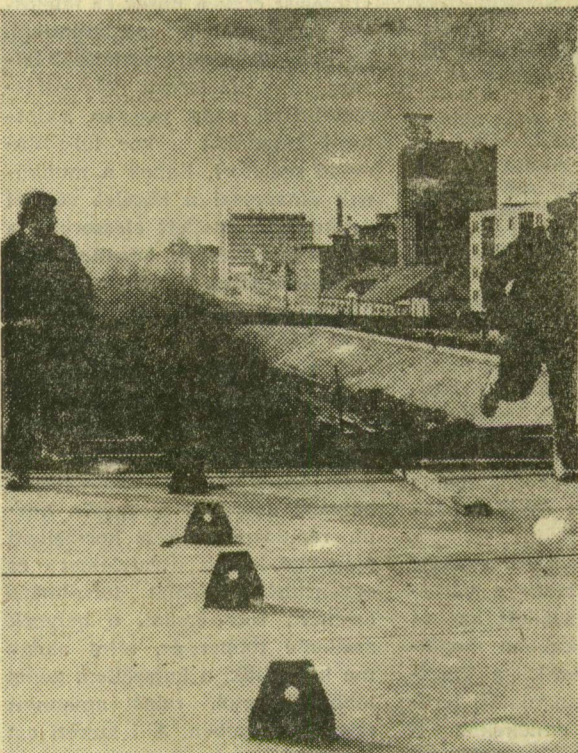

Az új híd krónikája

Kubikosok és gépkezelők, betonacélszerelők és lakatosok, motorcsónakosok és darusok, esztergályosok és ácsok, állványozók és munkavédelmi felelősök — a Hídépítő Vállalat és a Ganz-MÁVAG dolgozói. Mérnökök és betanított munkások, közgazdászok és szakmunkások, ezermester segédmun-

kások és technikusok — a felsorolást még hosszan folytathatnánk. Felvételeinken sem mutathatjuk be a szegedi új híd munkálatainak minden területét. Képsorunkkal inkább csak azt szeretnénk: pillanthassanak be olvasóink is e változatos munkába.

E mozzanatokot idővel majd elefejtjük, s talán ők maguk is találgatják — évek múlva visszakeresvén az újságot — ki is látható a képen. Betonfalak, acélszerkezetek, cölöpök, szádfalak, gépek és szerszámok tömegében ők: a hídépítés főszereplői.

Somogyi Károlyné felvételei